

Jericho

Převod materiálu
Marta Sedláčková
Pořadí v lekci
36

Téma

Bůh bojuje za Izrael. Izrael se nesmí spojit s tím, proti čemu Bůh bojuje.

Cíle

- Děti si pomocí vyprávění s vlastním zapojením ukáží, že Bůh je silnější, než všechny hradby a nepřítel a že s ním není třeba se bát. (předškoláci)
 - Děti uslyší příběh o tom, jak za Izrael bojuje Bůh, i za ty, kdo se k Izraeli přidávají jako Rachab. (mladší školní)
 - Děti pochopí, proč bylo nutno Jericho zničit (mladší školní) a přemýšlí, co ve vlastním životě je třeba odmítnout, vykořenit, zbořit. (starší školní)
-

36.1 Pro učitele

Biblický text: Joz 6

36.1.1 Výkladové poznámky

Kniha Jozue a problematika násilí v Bibli (exkurz)

Zaslíbená země je před příchodem Izraele obydlená. Obyvatelstvo žije v mnoha nezávislých městských státech s opevněným městem, vlastním vládcem, králem, vlastním božstvem. Vstup do země je líčen jako série úspěšného dobývání obrovského území. Bůh je zde představen jako ten, který bojuje za svůj lid (proti cizím bohům).

Je třeba si uvědomit, že biblické podání sleduje nějaký záměr — obrazně řečeno je spíše kázáním, výkladem událostí, než historickým dokumentem precizně zaznamenaným historikem s nadhledem. Proto můžeme při srovnání historických údajů, které máme například z vykopávek a dalších zdrojů, a biblického textu dojít k tomu, že se liší.

Jericho pravděpodobně již nebylo opevněným městem, když k němu Izraelci přišli. Dobyté území bylo územím Izraele až v době Davida, Šalamouna a později — kniha Jozue toto zhušťuje do jedné generace. Zem byla obydlená a Izrael nevybil všechny obyvatele, naopak s velkou částí se mísil, resp. zůstávali žít vedle izraelských kmenů (zachováno například i jako příběh o Gibeonu).

Však vznik rodů a kmenů, ze kterých vzešel Izrael, je dlouhý a složitý proces, podle archeologů část kmenů byla tvořena převodním kenaanským obyvatelstvem. „Usazení hebrejského lidu v Kenaanu není výsledkem bleskové války nebo invaze nějaké cizí armády.“ (Thomas Römer)

Proč je kniha Jozue napsána tedy tak, jak je napsána? (Odpověď na ni nám pomůže vysvětlit i otázku proč je v knize Jozue tolik násilí?)

Jako úvod do knihy Jozue si můžete přečíst kázání Martina Prudkého, které se začátkem knihy Jozue zabývá.
[1](#)

Nabízím i krátké shrnutí z knihy *Skrytý Boh* od Thomase Roemera:
[2](#)

- Sbírka příběhů o dobývání (Joz 1–12) byla formulována v asyrské době (okolo 620 př. Kr.), kdy Jóšijáš se pokouší do Judského království zaplenit území bývalého Severního království — kniha Jozue expanzi ospravedlňuje.
- Z Boha je tu válečník, vojevůdce, dobyvatel — to je dobová inspirace u Asýřanů a Babylóňanů (národní boh zasahuje ve prospěch svého lidu). Roemer uvádí asyrské texty o dobývání, které byly příběhem inspirací.
- Autoři po vzoru asyrských vyprávění zdrazňují válečnický obraz Boha, který neváhá vyhladit radikálně všechny nepřátele Izraele. Je to polemičtí cíl, který chce dokázat, že Hospodin je silnější než všechna ochranná božstva ostatních národů a nikdo nemá právo okupovat Kanaan (což se týká i Asýrie). Přejímání asyrského vzoru vlastně působí podvrtně vůči Asýrii.

Jak z toho ven?

- Bible představuje různé obrazy Boha. Boh–válečník je jen jeden z nich. Některé texty tento obraz dokonce opravují nebo kritizují. I samotná kniha Jozue obsahuje i jiné důrazy — např. Joz 1,8 — kde je Jozuovi připomínán zákon (Tóra) jako to rozhodující pro život v zaslíbené zemi (nikoliv vojenské útoky).
- Příběh si vypráví ti, kterým byla odta veškerá politická a vojenská moc (Izrael v zajetí) — obraz Hospodina válečníka neslouží k ospravedlnění lidského válčení, ale je to formulace naděje, že Boh zasáhne ve prospěch svého lidu (podobně např. i kniha Zjevení!).
- I podle Bible mnoho měst zůstalo nedobyto, jen třeba město srovnána podle Bible se zemí (Jericho, Aj, Chasór). Na mnoha místech zůstaly kenaanské enklávy, které samozřejmě zachovávaly vlastní tradice a náboženství.
- Pobití nepřátel je „přede vším ideologický příkaz, který ve starozákonní době nikdy nedošel naplnění... autoři... měli strach, aby Izrael kontaktem s „ostatními“ neztratil svou identitu.“ Obranná pozice je tu vyjádřena značně agresivně.
- Jména lidí a míst mohou někdy také odkazovat na různé božstva, nikoliv na konkrétní osoby nebo historická města. (Např. Jericho je město měsíčního boha.)
- Náboženství Kanaanu je třeba prezentovat i tak, že má své důsledky v jednání lidí — není to nic neškodného. „U varování před modlářstvím nejde o nic menšího než o varování před určitými náboženskými praktikami (všesteké — poznávání vlivu kosmických a božských sil) a určitým životním stylem, který z daného náboženství vyplýval. Nejde tedy o typickou náboženskou nesnášenlivost nebo přezíravost Izraele, ale o modelové vysvětlení, že některé náboženské kultury je zapotřebí odmítnout.“
[3](#)
- Izraelci přicházejí jako důdicové země, která byla zaslíbena jejich předkům Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi. Je to obraz věrnosti Boha, který jim zemi slíbil — ale tuto zemi mohou ztratit, pokud nebudou oddáni Bohu.
- Centrem Písma (jak v židovství, tak v křesťanství) není kniha Jozue, nýbrž Tóra (pět knih Mojžíšových), resp. Kristus. Existuje určitá hierarchie důležitosti.
- Jako křesťané, Ježíšovi učedníci, musíme na tyto příběhy hledět Ježíšovou optikou — síla nespočívá v násilí, vyhubení toho, co nás zvenku znejišťuje, ale v milosrdenství a obětí. Ano, Bible takové obrazy Boha obsahuje (a my k nim máme také sklon), je třeba si jich být vědom, ale je nebezpečné a nekřesťanské vidět ohrožení a zlo jen mimo sebe, v druhých.

Výkladové poznámky k Joz 6

- *Liturgické procesí*: lid se pod Jozuovým vedením nešíkuje do války, ale spíš pro bohoslužebnou slavnost. To je zřetelné z toho, že v ?ele zástupu jdou kněží a truhla smlouvy. Truhla smlouvy je vnímána jako trůn neviditelného, přesto však přítomného Hospodina. On sám bojuje proti Jerichu a jeho božstvím. Troubení na rohy (zvířecí roh tvoří nástroj zvaný šofar) se používá v židovství dodnes (na židovský nový rok, Den smíření). V dřívějších dobách se jím ohlašovala sobota, upomíná na mnohé příběhy Izraele.[4](#)

I po?et dní obcházení (sedm) není popis dobývací techniky, ale je znamením, že jde o Boží dílo, které dokoná.

Z historického hlediska leželo opevnění Jericha již století v troskách, když k němu Izraelci přišli. Proto Bible také nepopisuje boj. *Jericho* je tu prezentováno jednak jako klíč ke vstupu do země, dále také jako reprezentant kenaanského náboženství, se kterým se Izrael nesmí spojit. (Aktualizace viz starší katechetická příprava na webu katecheze.[3](#))

- *Klaté*: z Jericha nesmí zůstat kámen na kameni — Jericho je nereformovatelné město. Je tak spjata se svým náboženstvím, že ho není možno zachovat, Izrael se od takového náboženství a jeho protibožských a protilidských praktik musí distancovat. Zpráva je formulována zpětně, jako odmítnutí určitého typu náboženství, nikoliv jako příkaz k vybití. (Problém vyhlazování nepřátel viz úvod k celé knize.)
- *Rachab*: pohanka, která se obrátila k Bohu. I její příklad ukazuje, že zde nejde především o smrt nepřátel, ale o přiklon k Bohu, k jednání, které vede k životu. Je tu místo pro milosrdenství — a to nejen pro Rachab, ale pro všechny, kdo věří Bohu (shromáždění do Rachabina domu je výrazem důvěry v Boha a odvrát od vlastních božstev).

36.1.2 Úskalí

Problematika vyhlazování nepřátel je jednak popsána v úvodu, dále také poměrně podrobně ve starší úloze Abigail Hudcové, ve které se autorka věnuje vysvětlení, jak je možno vidět příběhy Jericha aktuálně — co má být tím protibožským životním stylem.[3](#)

36.1.3 Odkazy

Odkazy na starší katechetické přípravy, pracovní listy a další materiály použité v této úloze najdete na adrese <http://goo.gl/RHqQQq>, pod číslem úlohy (36).

36.2 Pro děti

36.2.1 Předškolní děti

S předškoláky opat pracujeme pomocí krajiny z šátků a postavílek. Závěr je naplánován jako interaktivní, předpokládá, že i uitel/ka NŠ se do toho herecky a pěvecky vloží. Kdo si netroufá, může zůstat u vyprávění. Příběh končí u pádu hradeb, nevnuje se zničení města; koncentrace na Boží zásah.

Před dětmi stavíme krajinu z minulých vyprávění, společně vzpomínáme — žlutá, to je poušť, modrá, to je Jordán, zelená, to je zaslíbená země. A v ní stojí město (stavíme hradby z kostek), pamatuje si někdo, jak se město jmenuje? Jsou jeho obyvatelé přátelé nebo nepřátelé? Jericho je město, kde se vysmívají Bohu, jsou to Boží nepřátelé a nepřátelé Božího lidu.

Všichni ve městě věří tomu, že kdo má velké hradby, tak ten neprohraje. Proto svoje hradby zvyšovali a po?ádně opravovali. (*Můžeme s dětmi hradby vylepšit — druhé patro, dvojité ze? apod.*) Zavýšeli brány a mysleli

si, že jsou v bezpečí a za hradbami se můžou v klidu Bohu posmívat. *(V Jerichu mohou být také figurky Jerišan?.)* Ale B?h je větší a mocnější, než všechny hradby. *(V Jerichu to ví jen jeden ?lov?k. Jak se jmenuje? Je to Rachab, která zachránila zv?dy — postavíme do Jericha figurku jiné barvy.)*

K m?stu p?išli Izraelci *(figurky, postavi?ky)*. Vid?li hradby.

„To jsou ale pořádné hradby! Ty nezbožíme,“ ?íkají si. Možná se i docela báli.

Co myslíte, co je potřeba na zboření takových hradeb? Dobývací stroj? Nebo d?lo? Podkopat je? *(D?ti jist? n?co vymyslí.)*

Izraelci taky vymýšleli spoustu v?cí, ale Jozue po?ád vrt?l hlavou: „Ne, to ne.“ A pak to lidem vysv?tlil: „Pán B?h se rozhodl, že ty hradby zboží písni?kou. Jen mu d?v?ujte a nebojte se! Všichni se se?adíme do zástupu a m?sto obejdeme. První p?jde Hospodinova schrána — to abychom v?d?li, že tady nás vede Pán B?h a on zboží hradby Jericha. P?i obcházení budeme úpln? potichu. A zítra zas. Až sedmý den pořádn? zahrajeme na nástroje, zazpíváme a za?veme a hradby spadnou. D?v?ujte Bohu!“

(Šeptem) A te?, d?ti, se naučíme takovou podobnou písni?ku. *Naučíme d?ti refrén písn? B?h je záštita má (SV 23) nebo Pán B?h je síla má (apod.), pokud neumíme zpívat, můžeme skandovat (B?h je záštita má [3×], s ním nemusím se bát).*

Izraelci se se?adili p?ed Jerichem, pomodlili se a vyšli.

S d?tmi se se?adíme kolem stolu (nebo podlahy), kde máme krajinu Jericha, určíme jedno dít? vep?edu, které ponese krabi?ku — schránu smlouvy, druhé dít?, které bude na prstech ukazovat, kolik jsme ušli kol, p?ípadn? ? další dít?, které bude mít za úkol zachránit figurku Rachab. Ostatním d?tem můžeme rozdat nástroje, štrchátka, bubínky, atd. Potichu jich obejdeme šest kol, p?i sedmém zpíváme ?i skandujeme. Na záv?r rozboíme společn? kostky Jericha a zachráníme Rachab. Za?veme si společn? hurá a ještě n?kolikrát můžeme zazpívat refrén písn? B?h je záštita má.

(Roz?ádné d?ti necháme ještě jednou zak?í?et a pak zklidníme. Pokud po?ád k?í?í, osv?d?ilo se jim dát ?asový limit [1 minuta], kdy musí [!] k?í?et, rády pak p?estanou.)

Zakončíme modlitbou (držíme se za ruce): Bože, d?kujeme ti, že jsi silnější než všechny hradby, že p?emáháš všechny nep?átele a že s tebou se nemusíme bát.

D?ti můžeme na záv?r nechat si hrát s kostkami, p?ípadn? pomocí dalšího dekora?ního materiálu nechat postavit m?sto bez hradeb, místo pro dobré žití.

Pom?cky: Šátky (žlutý, modrý, zelený), figurky t?í barev (Izraelci, Jerišané, Rachab), kostky na hradby, schrána smlouvy, hudební nástroje.

36.2.2 Mladší školní d?ti

Zvažte, jaké téma zd?razníte — jestli z?stanete v první ?ásti p?íbh?hu a tématem bude, že B?h bojuje za Izrael a záchrana Rachaby, která se p?iklonila k Bohu, nebo p?ejdete i do druhé ?ásti p?íbh?hu, kde se ni?í m?sto a tématem je tedy jedine?nost Boha a nutnost toho, aby se Izrael nespoloval s nikým cizího náboženství, tzn. nep?ebíral jejich životní zam?zení. V p?ípad?, že se budete v?novat i druhému tématu, zestrú?n?te první ?ást.

„D?do, tak dneska nám povídej, jak to bylo s Jerichem, vždy? jsi nám to slíbil!“

„Dob?e, ?eknu. Ale schváln?, pamatujete si, jaké znamení nám m?la nechat Rachab, abychom poznali její d?m?“

„Mmm... ?ervený provázek na okn??“

„Správn?. Tak poslouchajte!“

Celý lid izraelský stál na b?ehu Jordánu. A p?ed námi velké m?sto, které jsme m?li dobýt. Jerišské hradby byly opravdu velkolepé, vysoké a silné. Zdály se nedobytné, když obyvatelé zav?eli a zamkli brány. Do m?sta se nebylo jak dostat, nikdo nemohl vejít ani vyjít.

Jozue si nás svolal, aby nám vysv?tlil taktiku boje.

„Poslouchajte a ned?ste se! B?h nám Jericho vydal do rukou. Vzpome?te si, p?eci víme, že obyvatelé Jericha jsou plni obav. Kdo nemá odvahu, nebude mít ani sílu se bránit.“

„Takže si máme p?ipravit luky, šípy, zápalné šípy, sehnat beranidlo na brány...?!“ ptal se hned n?jaký nedo?kavec.

Ale Jozue hned mával odmítav? rukama: „Stop! Ne, takhle ne! Tohle je Hospodin?v boj! Naše práce je, abychom mu d?v??ovali! P?kn? si ty luky, šípy a beranidla srovnejte v tábo?e, nebudete je pot?ebovat.“

„Cože? Jak to m?sto teda dobudeme?“

„Nech m? domluvit. Poslouchajte. Se?adíte se všichni, ale ne jako k boji. Nap?ed p?jde ?estná stráž. Pak sedm kn?ží ponese sedm polnic, to jsou ty trubky z beraních roh?, a budou vyhrávat písn?. Pak p?jde schrána smlouvy, protože Hospodin bojuje za nás. A pak p?jdou všichni ostatní, p?kn? potichu, žádné vy?vávání, prost? jen jd?te a poslouchajte, jak hrají na trubky. Tak to budeme d?lat šest dní. Teprve sedmý den, až vám ?eknu, až uslyšíte táhlý tón beraního rohu, za?nete k?i?et a ?vát.“

„A to jako pak ty hradby spadnou?“

„Ano, pak ty hradby spadnou. Jen d?v??ujte Bohu.“

(Ve?er jsme se dohadovali, co by asi bylo nejlepší hrát za písni?ku p?i tom pochodu. Jestli t?eba B?h je zástita má, Pán B?h je síla má, Jen ty Pane m?j nebo Hrad p?epevný jest Pán B?h náš. To jako aby v Jerichu v?d?li, že se za ty hradby m?žou schovávat a smát se nám, ale p?ed Bohem nemají šanci. Nenapadá vás taky n?co? D?tem m?žete rozdat texty písni? a nechat je rozhodnout.)

Druhý den, za ?asného jitra jsme se shromáždili a se?adili za schránou smlouvy. Kn?ží spustili píse? a my jsme se vydali za nimi. Šli jsme všichni, i s d?tmi. Tatínkové ob?as museli n?jaké kluky napomenout a maminky d?laly pšt! a kolíbaly malé d?ti, aby nek?i?ely. Nebylo opravdu nic slyšet, jen naše kroky a n?kde vep?edu píse? o Hospodinu a jeho síle. Obešli jsme m?sto a vrátili se do tábora. Jerišáci koukali z hradeb, nesmáli se, spíš byli vyd?šení. A druhý den zas. A t?etí jsme šli a ?tvrtý den taky. A pátý a šestý. Hradby se ani nehnuly, ale obli?eje jerišák?, které jsme ob?as zahlédli, byly ?ím dál tím vyd?šen?jší.

Sedmý den ráno rozdal Jozue instrukce trochu jinak.

„Dnes p?jdeme sedmkrát. Šestkrát jako dote?, p?kn? potichu. Ale až p?jdeme po sedmé a já dám rozkaz táhlým tónem trubky, za?nete k?i?et, je?et, ?vát, hulákat jako když se jde do boje. B?h vám m?sto vydal. Zachráníte z n?j jen Rachab a její rodinu! Vy dva, zv?dové (to ?ekl nám), se nikde nezdržujte, aby Rachab z?stala v bezpe?í. Odve?te ji hned z m?sta.“

Mrkli jsme na sebe, celou dobu, co jsme obcházeli m?sto, dob?e jsme se koukali, kde visí z okna ten ?ervený provázek a bylo nám jasné, kde a jak máme v rozhodující okamžik stát.

A pak se Jozue obrátil k celému shromážd?ní a velmi d?razn? povídá: „A ještě n?co vám musím ?íct. Je to velmi d?ležit?é. To m?sto nebudeme nijak zachra?ovat. S nikým se nebudete kamarádit. Domy zbourat. Žádná

ko?ist. Lidi taky nešet?ete. Prost? tady z?stane holá plá?!“

N?kte?í lidé za?ali protestovat: „A pro?? Vždy? to je tak p?kné m?sto!? Šikovné, mohli bychom se v n?m usadit.“

„Ne. Je to rozkaz. Dovolím vám nechat domy, a vy si je zabydlíte, shlídnete se v jejich bohatství a budete opovrhovat chudými. Necháme stát hradby, a vy si budete za chvíli myslet, že nepotřebujete Boha, že stačí hradby. Nechám vás ženit se a vdávat s jerišskými, a oni vám brzy řeknou: ten váš B?h je na nic, zkus nějaké v?št?ní a ?arování, to je jist?jší, úroda bude hned. A vy to zkusíte. A pak nebudou stažit kouzelné p?edm?ty, tak za?nete ob?tovat lidi, slabé a d?ti. Budete si myslet, že vystaíte s vlastní chytrostí a silou. Ne, prost? ne. Tohle m?sto je zkažené a nedá se napravit. Spíš by zkazilo vás, než vy byste ho napravili.“

„A co Rachab?“ ozval jsem se, „ta p?ece v??í Bohu?!“

„Ano, Rachab v??í Bohu a ned?lá to z vypo?ítavosti. Rachab je pod naší a Boží ochranou. Tu zachra?te! I její rodina patří k ní a všichni, kdo jsou v jejím dom?. Kdo v??í v Boha, mohl se zachránit s ní.“

A tak jsme vyšli. Obcházeli jsme m?sto. Šestkrát. Když jsme šli posedmé, na hradbách už nikdo nestál, nikdo m?sto nebránil. A pak zazn?l povel k útoku. A my za?ali k?i?et, ?vát a je?et. A ty velkolepé hradby najednou spadly. Stalo se to, tak jak nám to B?h slíbil. Bylo po Jerichu. Žádné hradby Boha nezastaví.

My dva jsme b?želi hned k domu Rachab, který byl ozna?ený ?erveným provázekem. Tísnila se tam celá rodina. Vypadali, že mají strach. Jen Rachab říkala stále všem: „Nebojte se, nebojte se! B?h nás zachrání!“

„Ano, jste pod Boží ochranou!“ řekli jsme jim a vyvedli jsme je z v?avy až k našemu táboru u Jordánu. Tam dostali najíst a mohli si odpo?inout. Tak skon?ilo to pyšné a protibožské m?sto. Cesta do zaslíbené zem? byla volná. B?h nám zemi slíbil a te? nám ji dal.

Pom?cky: ?ervený provázek.

36.2.3 Starší školní d?ti

Toto zpracování po?ítá s d?tmi tém?? konfirma?ního v?ku, které jsou schopny vnímat v?ci v r?zných rovinách, jsou schopny nahlédnout, že dobytí Jericha je v ur?itém smyslu modelový p?íb?h o naprostém odd?lení se od Bohu nep?átelského jednání. S Jerichem se tu pracuje jako s podobenstvím.

Starší d?ti p?íb?h o dobytí Jericha jist? slyšeli. Nechte je p?íb?h p?evypráv?t (znalý vypráví neznalým, pokud znají všichni, za?ne jeden jednou v?tou, druhý pokračuje, atd.).

Kdo u Jericha vyhrál? (Jozue? Izrael? Nebo vlastn? Hospodin?)

Dále se d?tí ptejte, zda v?dí, jak to s Jerichem bylo dál, když padly hradby. Pokud nev?dí, pak jim řekn?te, že Jericho muselo být celé zni?eno, v?etn? všech dom?, lidí i zví?at.

Pro? je to tak v Bibli zapsáno? (Z úvodu víme, že vybíjení obyvatel je spíše ideologický p?íkaz, nikoliv zápis historické skute?nosti, proto je otázka formulována „je zapsáno v Bibli“, nikoliv „pro? museli vybít Jericho“.) Co myslíte? M?žete nechat d?ti vymyslet vlastní odpov?di, nebo jim p?edstavte varianty:

- a) B?h je pomstychtivý;
- b) Izraelci jsou pomstychtiví;
- c) je to taktika, obyvatelé dalších m?st se budou bát;

d) Jericho by svádělo Izraelce k jinému náboženství;

e) Jericho se nedokáže změnit k dobrému.

(Nejsprávnější jsou asi odpovědi d a e, to byl záměr biblického vypravěče; z následujících kapitol víme, že fungovalo i c, dobytí Jericha vzbudilo bázeň ostatních měst).

Shrňte: Autor, který psal knihu Jozue, chce posluchačům říct — některé věci je třeba naprosto jasně odmítnout. Distancovat se od nich (distance — být ve vzdálenosti). Proto napsal, že Jericho bylo srovnáno se zemí, nezbyla po něm než pustá pláň — prostě zřetelná a jasná: „Takhle ne!“

Jaké to jsou věci, se kterými Bůh nesouhlasí? Potkáváte se s něčím takovým ve vašem okolí?

Dokážete se od toho distancovat, tedy dát jasně najevo, že takto jednat nechcete, odmítnout to?

Máte na to dost sil? Z příběhu o Jerichu můžeme taky slyšet, že když nemáme dost sil se postavit zlu, Bůh nám pomůže, dostaneme jeho sílu.

Prosíte o Boží sílu? Jsou nějaké písně, které vám dodávají odvahu postavit se zlu?

36.2.4 Pěsň

V příběhu o dobytí Jericha je možno s dětmi, které přemýšlejí nad násilím v Bibli, pracovat také s tím, jak vyprávění o Jerichu vznikala (viz úvod ke knize Jozue v úloze 34), jaké motivy vedly autory k tomu, že představovali dobývání země jako větší masakr, než to skutečně byl.

36.3 Liturgie

36.3.1 Píseň

Jozue ten porazil Jericho (SV 131); *Bůh je záštita má* (SV 23); *Jen ty, Pane můj* (SV 125); *Pán Bůh je síla má* (HA 36); *Hrad pevný jest Pán Bůh náš* (EZ 189)

36.3.2 Biblický text k zapamatování

Hospodin, váš Bůh, bojuje za vás. (Joz 23,10 b)

36.3.3 Rituál

Pán Bůh je síla má

36.3.4 Okénko do bohoslužeb

Při oslovení dětí v bohoslužbách může učitel nebo farář ukázat dětem červenou (karmínovou) šňůrku, provázek, a ptát se, zda jim to něco připomíná? Někoho? Kde by tu šňůrku mohli vidět a co znamenala? V nedělní škole dnes uslyší příběh, ve kterém došlo k veliké zkáze, ale zároveň také k záchraně těch, kdo se spolehli na Boha.

36.3.5 Modlitba

Pane Bože, děkujeme ti, že bojuješ za nás, když nemáme sílu. Dej, ať ti děkujeme, že jsi s námi. Dej nám odvahu se postavit všemu zlému a nespolehnout se s tím. Amen.

1 Dostupné z <http://goo.gl/dspK47>.

2 Roemer, Thomas: *Skrytý Bůh*. Jihlava: Mlýn, 2006.

3 Hudcová, Abigail: *Pád Jericha*. Dostupné z <http://goo.gl/JCZ0VN>.

4 Viz <http://goo.gl/3eJzpr>.

Odkaz na pracovní list

[33 Pád Jericha](#)

[33 Pád Jericha - st](#)

Cílová skupina

[Předškolní](#)

[Školní](#)

[Starší školní](#)

Katechetické cykly

[Dál píše nejdeme sami I \(Od stvoření k Josefovi + Od Mojžíše k Rút\)](#)

Biblický odkaz (kat)

[Jozue 6](#)